

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

VI. évfolyam, 2. szám, 2004. február. Ára szabadeladásban: 8000 lej

Február

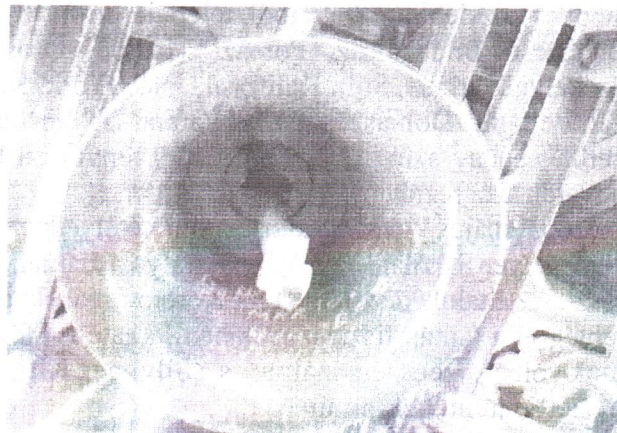
Pásztornépek szerint éhes hónap, a halak hava, amikor a Nap a Vízöntő jegyébe lép. A Pihenés Hónapjának is nevezik. Ez a télutóként emlegetett hónap nálunk még igen téli-es, mert a felgyűlt hó miatt csak nehezen melegedik fel a hőmérséklet. Különösen a hónap első két hete zord, amikor elég gyakoriak a nagyon hideg napok. A napsütéses órák száma mintegy hússzal növekedik, a napsugarak beesési szöge is nő. Nagy hidegeket, -35-38 fokot mértek nálunk utóbb az 1985, 1986 és 1987-es években. Havi átlaghőmérséklet vidékünkön -4 C° körül ingadozik. A szibériai anticiklonoknak tulajdonítható a februári alacsony hőmérséklet. Igaz, a hó végén ez a ciklon nem tud átkelni a Kárpáton, ezért általában megenyhül a hőmérséklet.

Népi megfigyelések szerint, ha február elején megszólal a pacsirta, hamar elhallgat, és sokáig kell várni ismét szavára. Viszont, ha február 19-e bírja szólásra a pacsirtákat, jó jele a közelgő tavasznak. Ha február 24. után meglangyosodik a szél, hamar elveszi a havat, és meghozza a tavaszt. Ha ez a nap jeget talál, akkor megtöri, viszont ha nem talál, meghozza. Nálunk a februári népszokások közül a farsangzáró ünnepek (maszkbál, nősemer bál, húshagyókeddi felvonulás és bál) nevezetesek. Nagyanyáink február 14-én ültették meg a kotlót, mert állítólag így több csibe kel ki a tojásból.

Tisztelt falustársaim

Amint arról már bizonyára mindannyian értesültek, az idei esztendőben június 6-án megint sor kerül a helyhatósági választásokra. Lejár lassacskán az a négy év, amire a választottak megbízatása szól. Mérlegre kerül az a munka, amit az elmúlt négy évben végeztek. Ha végignézem az elmúlt négy év történéseit, én úgy vagyok, mint a mesebeli király, akinek egyik szeme sír, a másik nevet. Nevet, mert születtek jó döntések, változtak pozitív irányba a dolgok, voltak próbálkozások a változtatásokra, de sír, ha arra gondolok, hogy hány megszületett döntés nem úgy lett kivitelezve, ahogy az elképzelés és döntés megszületett, vagy nem lett kivitelezve egyáltalán. Sír, ha arra gondolok, hány olyan dolog van, ami megváltoztatása nem pénz, hanem csak hozzáállás és elképzelés, vagy akaraterő kérdése. Sír, ha arra gondolok, hogy hány döntés nem született meg ötletek, elképzelések hiányában.

(folytatás a 8. oldalon)

Gyertyaszentelői elégia

Barangját elhagyja ilyenkor a medve, sovány még,
Bánatosan szimatol,
Nem megy vissza, mivel nem látszik az árnyék,
A ködökbe fény se hatol.
Imbolyog, indul, vár kikeletre ő is, könnyű neki!
Télidejét barlangban alussza. Megteheti!

Medve-szivem de irigyli! Nekem
A homályt kell élni tudattal,
Este hiába teszem le fejem,
Engem álom se vigasztal.
Agyam ég, vérembe fájva nyilall
Az emlék, mélytűző, halk láz,
Nehéz az éjszaka, árnyaival,
S nehezebb lesz egyre az alvás.
Ciripel a bánat: "Jaj, hol a nyár?"
Varjú eszem rádünnyögi: "Kár!"
S én hallgatom ezt a beszédet.
Hova lett, hova lett a gyümölcs, a virág,
A kert, a tömött fürtök, teli ág,
Az illat, az íz hova széledt?
A nyári gyümölcs, a sudár szerelem,
Lázálmok gyermeke volt csak?
Keskenyebb egyre, ami eleven,
S növekednek bennem a holtak.
Tömény íze részegít engem a halálnak,
Az életet nem őrzi már, csak e párlat,
Kihull a világ a goromba szitán.
Csontvázam hasonlít az árva kereszthez,
Ideges vonzás, majd ha eleresztesz,
Indulhatok én is az árnyam után.

Vas István

Egy évet zárt a lövetei tájház

Egy tevékenynek mondható évet zárt 2003 decemberében a tájház. Nemcsak azért, mert kisebb-nagyobb javításokat sikerült eszközölni az épületén (a tornácfeljáró kijavítása, WC stb.), hanem azért is, mert több mint százán látogatták meg. Voltak vendégeink a világ távolabbi és közelebbi országaiból, településeiről (Miskolc, Budapest, Budakalász, Pomáz, Maglód, Oroszlány, Székelyudvarhely, Solt, Kalifornia, New York, Kolozsvár, Bologna, Domaszék stb.) egyaránt. Ugyanakkor sikerült néhány színvonalasabb rendezvényt is a tájház udvarán szervezni.

2003. május 9-én helyi történelmi vetélkedőre került sor, melyen iskolánk VI-VII. osztályos diákjai vettek részt. Az általuk készített Szent Korona "másolatok" jelenleg is a tájház tisztaszobájában láthatók. (Támogatónk volt a középszegi malom és a Silvimex Kft.)

2003. június 28-án újra benépesült a tájház udvara. A III. Hargitai Megyenapok keretében A romániai magyar nemzeti kisebbség története címmel az I. Homoród menti történelmi vetélkedő zajlott le, melyen négy iskola (Kápolnásfalva, Szentegyháza, Oklánd, Lövete) VI-VII. osztályos diákjai mérték össze tudásukat. Amíg a kiértékelés folyt, addig a helyi Kákvirág

Egyesület gyermektáncsoportja lépett fel néptáncműsorral. Ez alkalommal osztották ki a Lövetei Magyar Diák díjat is, melynek kitüntetettje minden évben a nyolcadikot végző tanulók közül kerül ki. A nyertesnek, Mihály Noéminak az alapító, Parlagi Endre vállalkozó adta át a díszes emléklapot, meg az ezzel járó pénzüsszeget (100 \$).

2003. szeptember 6-7-én a II. Falunap délelőtti rendezvényeinek (megnyitó beszédek, testvértelepülési szerződés aláírása Maglód nagyközséggel) szintén a tájház volt a színhelye. A szomszédságában pedig játszóteret avattak (melyet azóta sajnos, mint már korábban is jeleztük, ismeretlen tettesek használhatatlanságig megrongáltak).

2003. decemberében elkészült a tájház leltára is. András József gondnokkal összesen 118 darab tárgyat (nagy részük az iskola gyűjteményéből, valamint Tornay Gergely volt lövetei plébános gyűjteményéből származik) vettünk leltárba (felértékelésük most van folyamatban). A leltári tárgyak között számos olyan tárgy találunk, amelyet a tájház létrehozásakor (2002)

vagy azután adományoztak a kedves falusiak (Pál Rozália, Péter Albertné szül. Török Margit, Mihály Pálné szül. Mihály Anna, Demeter Gergelyné szül. Mihály Margit, Fazakas Mártonné szül. András Ágnes, Miklós Zoltán, Ladó Máténé szül. Mihály Rozália, Mihály Imre tízes, Erdős Jánosné szül. Mihály Zita, Bálint Istvánné szül. Gábos Rozália, Márton Albert) a tájháznak. Köszönet érte, hogy nem a régiségkereskedőknek adták el, hanem a tájháznak adományozták, ahol még unokáik is látni fogják. A tájház idei, végleges programja még nem készült el, de már tudni lehet, hogy a következő rendezvényekre sor fog kerülni: 1. május 8-án a II. Helyi történelmi vetélkedő; 2. májusban a II. Homoród menti történelmi vetélkedő (A romániai magyar nemzeti kisebbség története); 3. szeptember elején a III. Falunapok; 4. szeptember 17-én könyvbemutató (Oláh Sándor: Falusi láttelepek).

Befejezésül hadd álljon itt az alábbiakban néhány bejegyzés a tájház emlékkönyvéből:

Szép kezdeményezés!
További erő-egészséget kívánok a ház és az "élet" vidám gazdagsággal való megtöltéséhez. Jakab Csaba 2003. ápr. 30. (Budapest)

Nemzeti tudatunkban megerősödve köszönjük a kiállítás szellemi útravalóját. Fráter Olivér 2003. 05. 03. (Budapest)

Hálás szeretettel gondolunk a lövetei testvéreinkre. Kérjük az Úr Isten segítségét, hogy imáinkat hallgassa meg és tartsa meg sokáig ezeket az igaz magyar embereket békeességben, szeretetben.

A budakalászi és szentistvántelepi hívek. 2003. 06. 08. Csíki Péterné.

Örömmel látogattam meg a lövetei tájházat. Olyan használati tárgyakat is találtam, melyekhez hasonlót magam is használtam 1944-1946 között. Köszönet a tájház létrehozóinak és finanszírozóinak. Lázár Mózes, Oroszlány. 2003. júl. 17. Magyarország

Itt jártunk 2003. VIII. 7-én a Vargyas völgyéből átgyalogolva. További jó munkát Mihály Jánosnak és azoknak, akik e vállalkozásában támogatják. Hermann Gusztáv Mihály, Hermann Éva (Székelyudvarhely).

Örömmel láttuk, hogy a falu próbálja megőrizni a

hagyományokat, további sok sikert kívánunk ezen az úton!

Szeretettel: Erdélyi József és Margit Kaliforniából-
aug. 18.- 2003.

Gratulálok!

Stefano Bottoni, Bologna, Olaszország.

Egy karizmatikus közösség-szervező és értékmentő kezdeményezés. Gratulálunk. Hunyadi Attila és Kerekes Erzsébet, Kolozsvárról, 2003. aug. 24.

Örömmel néztem meg most már sokadjára a múzeumot. Örülök, hogy az iskolai szobában összegyűjtött anyag végül ide került, ahol nyilvánosságot kapott és folyamatosan gondozzák, gyarapítják. Köszönet mindenkinek, aki ezért dolgozott. Lövete. 2003. okt. 26. Parlagi Endre.(Budakalász)

Különösen jó érzés volt hazajönni- a tájházban a múltban gyökerező értékeket ismét felfedezni. A jó Isten áldja meg azokat, akik az értékek felszínre hozatalával foglalkoznak, és a Szent Korona védő boltozata boruljon Lövete népének egére. Lövete. nov. 22. Kincses Kálmán.(Alsóboldogfalva)

Mihály János
szakirányító

Kortástalálkozók

Ha egy kicsit átgondoljuk, az embert nemcsak a családjához, rokonaihoz kötik a szálak, hanem az abban az évben született kortársaihoz is. Azokhoz, akikkel együtt élték át a gyermekkor szépségét, nehézségeit, akikkel együtt járták az iskolát, majd felnőttként is figyelemmel kísérték egymást. Emlékezni szép, jó és fontos. Most, amikor a farsang alatt egymás után találkozókat tartanak, először is hálát adnak a jó Istennek, hogy megtartotta őket idáig, és segítségét kéri a továbbiakban is.

Minden korosztályban megemlékeznek az elhunytakról és felkeresik a temetőket, hiszen minden út itt végződik.

Ezután következik a találkozók hangulatosabb része, amikor zene mellett elbeszélgetnek egymással és mérlegelik, mi is változott az eltelt idő alatt. Nagyon szép napok ezek az év elején, előkerülnek a székely ruhák, műsorokat tanulnak, a szülők várják gyerekeiket, általában mindig van, akit köszönteni. Ápoljuk továbbra is ezt a szép hagyományt, és ne hagyjuk, hogy az anyagi értékek előtérbe kerüljenek a lelki értékekkel szemben, hiszen egy jó szóra, egy baráti beszélgetésre mindig emlékezni fogunk.

Isten éltesen minden ünneplő korosztályt!

Lázár Béla

Zrínyi Ilona Matematikaverseny

Iskolánk tanulói minden évben részt vesznek a Zrínyi Ilona Matematikaversenyen, amelyet a kecskeméti MATEGYE Alapítvány szervez a magyarországi és a szomszédos országokban élő magyar tanulók számára.

Tanulóink évente beneveznek a versenyre és jó eredményeket érnek el, több alkalommal részesültek megyei szintű dicséretben.

A Zrínyi Ilona Matematikaverseny lényegesen eltér a hagyományos versenyektől. Alapvetően új benne, hogy nagyon rövid idő alatt (egy feladatra átlagosan csak 3 perc jut) kell kiválasztani az öt válasz közül az egyetlen helyest. Ez egyszerűnek tűnik, de ha valaki versenyszerűen megold egy feladatsort, azonnal rájön, hogy találgatással, tippeléssel nem sok eredményt érhet el.

Matematikából a tesztekkel való számonkérés, versenyztetés néhány előnnyel jár:

- Az életben nagyon sok esetben kell gyorsan dönteni több, jónak látszó lehetőség közül. Ezt a döntési készséget nagyon jól fejlesztik az ehhez hasonló tesztek.

- A sok feladat miatt a tanulók tudását többre-tűően, átfogóbban lehet felmérni.

- Lehetőséget ad az egészen egyszerű és a nagyon nehéz feladatok számonkérésére is. Így a gyengébb képességű tanulóknak is sikerélményt biztosít.

- Könnyen lehetővé teszi a számítógépes feldolgozást. Ezáltal olyan lehetőségeket biztosít, amelyeket a hagyományos felmérés esetén nem, vagy csak nehezen lehet megvalósítani.

Természetesen az ilyen tesztek nem helyettesítik a hagyományos dolgozatokkal, versenyekkel való felmérést, hanem kiegészítik azokat.

A verseny során a III-IV. osztályosoknak 20 feladatot 60 perc alatt, az V-VI. osztályosoknak 25 feladatot 75 perc alatt, a VII-VIII. osztályosoknak 30 feladatot 90 perc alatt kell megoldaniuk.

A pontozás a 4 x helyes válaszok - rossz válaszok + a kitűzött feladatok száma képlettel történik.

Az idén is sor kerül a verseny megrendezésére február 27-én a Mártonffi János Általános Iskolában, Szentegyházán. Iskolánk tanulói közül 48-an neveztek be.

Reméljük, hogy ismét jó eredményeket fognak elérni.

Molnár Juliánna

Megállták a helyüket

A mostani észszel olyan elgondolkoztató, milyen nagy volt ezelőtt a gyermekhalandóság...

Hetedik gyermekként született Bálint Andrásné Róza néni 1923. március 8-án, de sajnos csak hárman maradtak életben a kilenc testvér közül. Nem dicsekedhet nagyon szép gyermekkorral, hiszen 11 éves, amikor édesapja meghal.

Mivel édesanyja átveszi a malom irányítását, a fiatal kislányra szakad a háztartás minden gondja. Már 12 évesen kenyeret süt a családnak, s a többi lövétei leánnyal együtt korán megkóstolja a szolgakenyeret. Két és fél évet Brassóban, majd három évet Budapesten szolgál. Az utóbbi helyen Görgey Artúr (1818-1916) volt honvéd tábornok és hadügyminiszter fiánál szolgál. Miután hazajön, újabb megpróbáltatások várják. A süllyedés elnyomja a malom árkát, és így a malom megáll. Kötőgépet vesz az édesanyja, és gyapjából szvettert, szoknyát kötnek.

Férjével, András bácsival nagy családot nevelnek fel. Első gyermekük meghal, de még héttel áldja meg a jó Isten. A gyermekek mellett megáldotta szép hanggal és jó kedéllyel is, hiszen a színpad életének egy része volt. Fitalalon több egyfelvonásos népszínműnek (A falu gyöngye, Az obsitos, A vén bakancsos és a fia, a huszár) szereplője, de kivette részét a díszlet, a ruhák (nyolc huszáruha, nyolc tündéruha, nyolc magyarruha) varrásából is. (Milyen jó volna, ha ezeket visszahoznák az akkori szereplők, hiszen szükség volna a ruhákra most is).

Énekkari tevékenységét iskolás korában kezdi. Most már harminc éve annak, hogy tagja a templomi énekkarnak.

1991-ben a táncegyüttesben találjuk. A magyarországi Baján tapsolnak neki és a "Vénleány nótájának". Azóta a Homoród menti népdalvetélkedők gyökeres tagja.

Kedves emlékei közé tartozik, amikor anya szerepet alakít a "Válás után" című darabban, ugyanis a fia nem

volt más, mint Sata Árpád, a későbbi színművész, aki ezzel a szerepével vizsgázott a színművészeti iskolában.

Róza néniről manapság is elmondhatjuk, hogy a kultúra megszállottja, hiszen amikor meglátta a Kákvirág táncegyüttes műsorában a rosszul megtanult rezgőpolkát, nem tudta megállni, hogy ki ne igazítsa a fiatalokat, sőt ezen is túlment, és nyolcvan évesen a csíkszeredai országos táncversenyen eljárja a polkát a fiatalok mellett Márton Lőrinc bácsival. Ugyanakkor a fiatal táncosoknak megmutatja, hogy hogyan lehet szépen lerakni a rokolyát, hogyan fonják a hajukba a szalagot, milyen legyen a testtartásuk stb. A lövétei viseletbe öltöztetett babáit, varrottasait sok felé látták már.

A sok nehézség ellenére Róza néni tartalmas, szép nyolcvan évet tudhat maga mögött. A jó Istentől erőt, egészséget, hosszú életet kérünk számára, hogy továbbra is támogathasson minket.

Lázár Béla

APÁRÓL FIÚRA

Miből épült fel a középszegei malom

Vót egy embör, úgy hitták, hogy Tókos Samu. Lopással foglalkozott. Ökrököt lopott és Csíkszeredába hajtotta a vásárra eladni. Ott egy alkalommal elfogták. Abban az időben halálbüntetés járt a lopásért. Tudta, hogy neki már vége. Kérdezték, hogy mi az utolsó kívánsága. Azt kérte, hogy beszéljön egy lövétei embörrel. Kidobolták a városban, hogy ha lövétei ember hallja jelentkezzen a csendőrségen. Került is egy embör, aki odament. Azt mondta neki. Bozkő, Köriskereken nagy erdő vót. Megmagyarázta, hogy merre mennyen. Egy nagy nyírfa odújában, kap egy kantáros fazékban pénzt. És az legyen az övé, mert neki már nem lesz szüksége rá. Az embör elment és megkereste, és meg is kapta. De olyan sok pénz vót, hogy a bácsi nem merte maga elkölteni. Elment az akkori lövétei paphoz tanácsot kérni. A pap azt mondta, hogy valami közcélra kell felhasználni. Akkor határozta el, hogy építenek egy malmot. Ebből épült fel a középszegei malom. Fel es volt vésve a pince bejáratának homlokzatára, hogy a Tókos Samu jóvoltából épült.

Elmondta: András Albertné szül. Márton Margit
Lejegyezte: Kedves Tihamér VII. B

Gyűlésezett a Kőgyakrai Vízársulat

A Kőgyakrai Vízársulat Vezetőtanácsa 2004. január 25-én nagymise után közgyűlést tartott a Nép-házban. A döntőképesnek kimondott, de nem túl nagy létszámú tagság előtt első napirendi pontként beszámoltak a 2003-as évről (a vízdíj begyűjtése, csőtörések, vízhiány, vízkorlátozás stb.), mellyel a jelenlevők egyhangúlag egyetértettek. A második napirendi pontban újabb források befogását tárgyalták. A Vezetőtanács beszámolójából kiderült, hogy egy nyolctagú bizottság feltérképezte már a megfelelő forrásokat (melyeknek hozama 6 liter percenként száraz időben), s érdemesnek találta befogásukat, hiszen szárazság esetén, ha a vízhiányt teljesen nem is lehet kizárni, valamelyest enyhíteni lehetne így. A jelenlevők egyetértettek az új források bekötésével. A Vezetőtanács előterjesztette, hogy a munkálatok anyagi fedezetének előteremtéséhez a családonkénti hozzájárulás 500. 000 lej kellene, hogy legyen. Hosszas vita után a családonkénti hozzájárulás a következőképp lett megállapítva: az egész család 500. 000 lejt, ahol két család van 750. 000 lejt, hol egy személy van 250. 000 lejt hozzájárulást köteles fizetni. Az intézmények (Helyi Tanács, Orvosi Rendelő, Székely Mózes Ált. Iskola, Rendőrség, Plébánia) hozzájárulási díja egyenként 500. 000 lejt. A lakatlan lakásokban (24) a beköltözés után hasonló összegű díjat kell kifizetni. A Vezetőtanács felhívta a közgyűlés, a tagok figyelmét arra, hogy szárazság idején mellőzni kell a fölösleges pancsolást (éjszakai öntözés, kocsis és buszok mosása, indokolatlan vízhalmozás stb.), hogy ne következzen be az év folyamán a csapadékmentes hónapokban újra többnapos vízhiány. Az ellenőrző bizottságba új tagokat választottak (Györgylőrincz Ernő, Orbán Mihály és András Béla). A hozzászólások során többen érdeklődtek, hogy a tagságpénzből folyósítanak-e fizetéseket a vezetőség számára. A Vezetőtanács tájékoztatta a tagokat, hogy az első közgyűlés határozatának értelmében a csoportfelelősök munkáját évi vízdíjuk elengedésével jutalmazza. A közgyűlés végén felhívták a tagság figyelmét, hogy lehetőségük szerint fizessék ki minél hamarabb a rájuk eső részt (akár részletekben is) a csoportfelelősöknél, hogy a munkálatokhoz tavaszszal, amikor az idő úgy engedi, lehessen hozzáfogni.

Gábos János

Otthoni gondozói szolgálat

Falunkban az idősek, a rászorulóknak otthoni gondozást igényelhetnek a CARITAS által elindított otthoni gondozói szolgálat program keretén belül.

Aki mostanában járt az egészségügyi rendelő várótermében, felfigyelhetett egy jelre, mely alatt egy nyíl látható és a CARITAS felirat olvasható. Hogy mire is kívánja felhívni ez a figyelmünket, ennek próbált utánajárni a Lövetei Kiáltó.

A jelzés alatt látható nyíl az egykori fogorvosi rendelőbe irányított, ahol a körülményekhez képest egy tiszta, takaros szobában fogadott beszélgetésre Márton Melinda és Orbán Magdolna, az otthoni gondozói szolgálat két lövetei megtestesítője.

Érdeklődésemre elmondták, hogy jelenleg 26 beteget gondoznak. A részletekről érdeklődve megtudtam, hogy akárki igényelheti a szolgáltatásaikat, amelyek igencsak figyelembe veszik az igénylő jövedelmét. Amennyiben valaki nem rendelkezik jövedelemmel és segítségre szorul, annak minden szolgáltatás ingyenes. Ha alacsony a jövedelme, akár 70%-os kedvezményben is részesülhet.

De mit is igényelhetünk?

Szakápolást a beteg otthonában: injekciózást, sebellátást, kötözést, vérnyomás-, vércukorszintmérést, hőmérőzést, inhalációs kezeléseket, vizeletkatéterezést, vizeletszakokat, beöntéseket, székletszakokat, masszírozást, bedörzsölést, mobilizációt, gyógytornát, ápolási tanácsadást. Ezen kívül alapápolást a beteg otthonában: fürdetést, fehérneműcserét, ágyneműcserét, borotválást, köröm- és hajvágást.

A háztartásban is igényelhetünk segítséget: takarítás, főzés, mosás, bevásárlás elvégzését.

Aki többet szeretne tudni arról, hogy miként is működik ez a szolgáltatás, vagy szeretné igényét bejelenteni, az megteheti hétköznapokon 8-10 óra és 13-15 óra között a volt fogászati rendelőben.

Azt hiszem, most már nem is annyira teher megöregedni, mert tudjuk, hogy vannak valakik településünkön, akik, mint jelmondatuk is hirdeti, segítenek az önálló életvitel megőrzésében. Segítenek abban, hogy a nyugdíj kevésbé legyen nyögődj, hogy jól érezzük magunkat a bőrünkben. Tisztelet nekik, mert olyasmit vállaltak fel, ami emberpróbáló feladat.

Lázár László

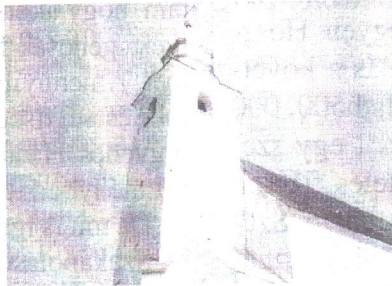
Mihály János:

A lövétei római katolikus egyház- község története

Lövete [Lewethee] nevét említő - minden kétséget kizáró- első hiteles adatot egy három évvel a mohácsi vész előtt íródott (1523. május 30.) záloglevél tartalmaz, melyet Antal közjegyző (egyben kányádi pap és humoródszentmártoni plébános) állított ki. Minden bizonnyal ekkor már nagyjából befejezve állott a kisméretű, cinteremmel (coemeterium) körülvevett, késő gótikus stílusú temploma. A XVIII-XIX. századi térképeink tanúsága szerint azonban nem a mai templom helyén, hanem a település északkeleti részén (Sópástya) emelkedő ún. Felső-kiáltó dombon épült fel, a korabeli falu egykori középpontjában, közvetlenül a most is használatban lévő sósút és piaca (itt tarthatták akkoriban a vásárokat) szomszédságában. Fekvésének helyét (az 538-542-es számú telkek melletti kertekben), a terepfelszín kiemelkedő és bemélyedő alakjából ma is sejthetjük itt-ott a gypszönyeg alatt, de e látható nyomok nem elegendők egykori alaprajzának elkészítéséhez. Ami az építés technikáját illeti, az alapozáshoz, akár csak a falak felhúzásához -amint az a helyszínen megállapítható-, természetesen és faragott követ, kötőanyagként pedig forró meszet használtak. Építésének körülményeiről nem rendelkezünk semmiféle írott forrással. Egy bizonyos, -Székelyföld más templomaihoz hasonlóan- a későbbi kegyuraságot (patronátus) is ellátó lövétei egyházközség saját erejéből építette föl. A munkálatok nagyobb terheit (alapásás, építőanyagok előteremtése, helyszínre szállítása, napi tenyeres munka stb.) a nem nagyszámú, de elegendő gazdasági erővel rendelkező lakosság hordozta s végezte egy, a szakértelmet képviselő kőműves-kőfaragó, mesterember és inasai irányítása alatt. A templom építése évekig eltarthatott, s az építkezés éveit a háborús időszakok évtizedekre is kinyújthatták. Előbb valószínűleg a szentélyt építették fel, majd a hajó falait, s legkésőbb a tornyot, majd a templomot körülölelő cintermet. Az építkezés idejére, stílusára néhány tárgyi bizonyítékból következtethetünk. E faragványok (négyzet keresztmetszetű szárkövek, kváderkövek, az egykori boltozatsüveget alátámasztó bordák (?), vállkő stb.) a jelenlegi templom falában, másodlagos elhelyezésben, a málló vakolat alatt láthatók, vagy átépítések, renoválások alkalmával kerültek elő: 1975-ben, a kórusfeljáró átépítéskor egy egyszerű szemöldökgyámos (sekrestye?) ajtókeret élszedett szárkövei, legutóbb pedig, az egykori templomdomb- és temető szomszédságában (549. szám alatt) álló régi ház renoválásakor körteprofilú- és pálcátagos ajtókeret (szemöldökkő)- töredékek.

A templom késő gótikus korszakának egyéb tanúi részben ma is használatban vannak. Ezek: egy keresztelődence (vidékünkön Szentegyházasoláhfaluban, Fenyéden és Székelyszentkirályon találunk hasonló darabokat- sz.

m.) és két szenteltvíztartó. "A gótikus keresztelődence nyolcszögű,- írja Dávid László-, kehely alakú, de robusztusabb, mint az azonos méreteket is mutató szentkirályi darab, mert nodusza vastos, talapzata lépcsősen tagolt. A szenteltvíztartó pillér alakú, felső pereme kettős gyűrűvel, nyolcszögű törzse közepén kettős tagozással van alakítva. Formája a román kori és a gótikus típus keveredéséből alakult A félgömb alakú, falsarokba épített szenteltvíztartó eredetileg lábon és nem enyhyire falba süllyesztve állhatott. A medencerész alsó harmada gerezdes. Kora nehezen meghatározható, mert ez az egyszerű típus a középkor mindenik stílusában jelentkezik." A mai templomban még két olyan -a szakirodalomban nem szereplő- faragvány van, melyek szintén a szóban forgó templom egykori felszereléséhez tartozhattak. Az egyik a déli bejárat mellett, a Dávid által leírt falba épített szenteltvíztartóval átellenben áll. Felső hengerded pereme csorba (betonnal kijavítva- sz. m.). Pillér alakú törzse nyolcszögű. Talapzata, akárcsak a gótikus keresztelődencéé, lépcsősen tagolt. A másik faragvány (alig fél méter magas, négyzetű teste durván faragott) egykori rendeltetése (szenteltvíztartó?)

nehezen meghatározható. Jelenleg a főoltár háta mögött, a használt szent folyadékok elpárologtatására szolgál. A templom felszereléséhez tartozott egy, valószínűleg a XVI. század első felében készült -a későbbi forrásokban sokat emlegetett- Mária-szobor (szárnyas oltár fő része?), mely hasonló volt a csíki [Somlyó, Szenttamás, Szentmárton, Menaság] Madonna-szobrokhoz, valamint három régi (XIV.századbeli) kehely és patena, melyek most a gyulafehérvári Batthyaneum gyűjteményében vannak. Az általunk említett "tárgyi bizonyítványok" és a Dávid által bemutatott faragványok, felszerelési tárgyak tanúsága szerint a templom építésének ideje a késő gótika korára, azaz a XV. század közepétől a XVI. század közepéig terjedő időszakra tehető. A ma feltalálható részletformák egyseges építésre vallanak. Nem tudjuk azonban, hogy a szóban forgó templom egy -ugyanazon a helyen álló- korábbi templom helyén épült-e fel, vagy minden előzmények nélkül emelte a korabeli Lövete népe. Az azonban bizonyos, hogy az erdélyi reformáció "hajnalán" befejezetten állt.

A XVII. században az egyházközség két régi haranggal rendelkezett. A három mázsás nagyobb harangon a XVIII. századi püspöki látogatások (canonica visitatio) alkalmával készült jegyzőkönyvek szerint nem volt felirat. A kisebbet 1545-ben öntette az akkori egyházközség gondos előljárósága. Felirata: JESUS NAZARENUS REX JUDEORUM volt. Talán a XV-XVI. századi építkezések befejezésének közvetett adataként tarthatjuk feltételeesen számon ezt a harangot. Ugyanekkor Homoródkarácsonyfalva egyházközsége is egy -azonos felirattal ellátott- harangot öntetett. A két harang öntőmestere/műhelye (Segesvár?) valószínűleg azonos.

Pedagógiai lexikon

Féltékenység

Kevés az a felnőtt, aki ne ismerné a féltékenységet, de kevesen gondolnak rá, hogy a gyermekek éppen úgy, vagy talán még jobban szenvednek a féltékenységtől. A kisgyermek egész lényét anyjához fűződő szoros kapcsolata tölti ki: érthető, hogy az anyai szeretet és törődés minden megosztása féltékenységgel tölti el. Elsősorban testvéreire, testvéreire féltékeny, de féltékeny lehet a másik szülőre is. Különösen féltékeny, ha az elvált, vagy előzvegyült anya egy idő múlva férjhez megy, és mostoha apa kerül a családba. De féltékeny lehet a gyermek anyja barátnőire is, ha úgy érzi, hogy azokkal anyja több időt tölt, jobban elbeszélget, mint vele.

A gyermek féltékenységét az anya komolyan kell, hogy vegye, igazi, a későbbiekben is nyomot hagyó szenvedés ez a gyermekeknek. Az egyéni szenvedésen túl a féltékeny ember a közösségben sem találja meg a helyét, kínos aggódása, hogy mást nem részesítenek-e vele szemben előnyben az iskolában, a munkahelyére is elkíséri. Ezt lehetőleg meg kell szüntetni vagy enyhíteni. Minél inkább érzi, hogy fontos az anyjának, hogy az éppúgy örül neki, ha meglátja, mint ő, annál inkább elhiszi, hogy az anyai szeretet "nem fogy el" ha több részre osztják is.

Folyamatosság a nevelésben

Ha azt kívánjuk, hogy gyermekünkben az általunk megtervezett tulajdonságok formálódjanak ki, akkor tulajdonságait, magatartását szünet nélkül kell az előre meghatározott irányba formálnunk, száműzve nevelő munkánkából az esetlegességet, az úgynevezett "akciópedagógiát". Eredményeket csak akkor érünk el, ha a folyamatosság érvényesül a gyermek erkölcsi ismeretei bővítésében, ítélőképességének fejlesztésében, érzelmei kibontakoztatásában, helyes magatartási szokásainak kibontakoztatásában. A nevelő munkában nincs helye az ellankadásnak, azt nem lehet sem megszakítani, sem abbahagyva megszakítani.

A folyamatosság elvét a gyakorlatban annál gyakrabban sértjük meg, minél nagyobb a gyermek. A csecsemő gondozása, nevelése legkevésbé engedi meg a folyamatosság hiányát: hangos sírása, nyugtossága, esetleg egészségi állapotának romlása azonnal jelzi a szülői mulasztást. Az óvodás korú gyermek önállótlan-sága, szoros kötődése anyjához, igénye a felnőttek állandó közellétére, segítségére többnyire szintén folyamatos nevelésre kényszerít. Az iskolás gyermek tevékenységi körének szélesedése, képességeinek fejlődése aktivitásának kibontakozása, a serdülő fokozatos önállósodási vágya a nevelő munkát egyre nehezebbé teszi.

A szülő hajlamos arra, hogy a kelleténél többet bízson gyermeke önnevelésére. Ezt bizvást teszi, mivel a folyamatosság megsértése mind kevésbé válik azonnal nyilvánvalóvá: minél érettebb a gyermek, annál későbbben jelentkeznek. A folyamatos nevelés hiánya miatt létrejött elégtelenségek lassan halmozódnak, míg egyszer csak bekövetkezik a gyermek magatartásának kedvezőtlen irányú megváltozása: a tanulmányi színvonal süllyed, a barátokhoz való helyes viszony megtörik, a szülővel, felnőttekkel szembeni ellenállás jelentkezik. Erre már felfigyel a szülő, s arra kezd koncentrálni, hogy a serdülő szembeűnő hibáját akarja megszüntetni, s ezzel újra vét a folyamatosság ellen, mert más, újabb területeken hanyagolja el a szükséges fejlesztő munkát. A nevelési "deficit" a személyiségfejlődés különböző oldalain jelentkezik. Sokszor a szülő ilyen esetben "lemond" a gyermek, a serdülő neveléséről, akinek pedig ugyanolyan szüksége lenne erre, mint a korábbi években. A folyamatos nevelés csakis a gyermek önállóságának tiszteletben tartásával vezet eredményre. Nem válhat gyámkodássá, a gyermek túlzott felügyeletévé, aktivitásának fékezőjévé. A folyamatosság eredménye a gyermek fokozatos önállósodása kell, hogy legyen.

András Magdolna óvónő

Aforizmák

- 1.) A becsület is olyan mint a kenyér, mert szükséges, de meg is lehet enni!
- 2.) Jó barátból egy is elégséges, de ellenségből már sok.
- 3.) A tudomány és a művészet olyan, mint a tenger, mert az mindenkor kimeríthetetlen.
- 4.) Elsőbben a rollert kellett, hogy kitalálják, s majd azután mehettek fel a Holdra!
- 5.) Az ember vállon felül kezdődik, azon alul csupán mint testrészt.
- 6.) Nem minden előre lépésünk jelenthet haladást.
- 7.) Mondd halkán, de nagyot...!
- 8.) A szívtelenek is élnek, de már csupán önmagukban.
- 9.) A koldusnak ne Bibliát olvass, hanem adj valamit a kezébe!
- 10.) A szabóságon a testet mérik, az iskolában csupán a fejet!
- 11.) Más markából sosem ihatsz annyit, hogy szomjadott olthasd!
- 12.) Pénzen szerzett barátaid ingyen szoktak lemaradozni, főleg kivetett nyelvekkel.
- 13.) Soha nem a távolság választ el bennünket, hanem a közeli nagy gyűlölet.

Egyed Lázár

Öreg gazda szerint

Gyertya-
szentelő me-
lege
Sok hó a jég-
nek előjele
Gyertya-
szentelő hi-
dege
Koratavas-

nak hírnöke.

Jeget olvaszt Mátyás, hogyha talál
S ha nem talál, akkor bizony csinál.
Ha derűs a Román napja
Ég áldását bőven adja.

Népi idő- és termésjóslatok

febr. 2. A népek a medvét figyelik e

Tisztelt falustársaim

(folytatás az első oldalról)

Tudom, hogy írásom felkavarja az érintettek érzelmeit, de ez céloom is, az okból, mert szeretném, ha a település lakóinak az érintettek elszámolnának a megbízatásukkal, azzal a bizalommal, amivel őket odaküldték. Szeretném, ha a település lakói június 6-án azokba fektetnék a bizalmukat, akik azt a munkájuk alapján megérdemlik, kizárva ezáltal a székfoglalókat a település vezetéséből, a döntéshozatalból.

Ha visszaidézzem magamba a négy évvel ezelőtti helyzetet, ilyenszerű mondatok csengenek vissza a fülemben: "Az jó oda, úgyse kell csinálni semmit", vagy ha az elmúlt négy évben a kocsmákba fél füllel elkapott "Ennyi pénzért én es egy hónapba egyszer felemelném a kezemet" mondatokra gondolok, csak abban reménykedem, hogy nem ezek a gondolatok határozzák meg felelősségtudatunkat és a hozzáállást. Abban bízom, vannak emberek a falunkban, akik tudják, hogy ennél többet jelent valakit döntési és közképviselési joggal felruházni. Hiszem, hogy vannak, akik tudják, hogy a más faluból jövők, az idegenek aszerint ítélnék meg minket, hogy kik a településünk képviselői, hogyan képviselik azt. A mondás szerint nem azok vagyunk, akiknek képzel-

napon. Ha kint marad, hamar kivitaszódik, de ha visszamegy a lyukjába, még negyven napig tart a tél.

febr. 19. Ha Zsuzsanna napkor szól a pacsirta, itt a tavasz a kertek alatt.

Februári nagyvásárok Hargita megyében

Febr. 1.: Etéd

Febr. 1-3.: Ditró

Febr. 10.: Homoródszentmárton

Febr. 9, 11, 17.: Csíkszereda

Febr. 20.: Székelykeresztúr

Febr. 22-23.: Gyergyóalfalu

Febr. 24-27.: Székelyudvarhely

Horgász-vadász kalauz

Februárban horgászhatunk paducra, márnára és csukára is. Ott, ahol a folyókon vagy a tavakon a jég vastagsága megengedi, vágott léken is horgászhatunk. A hegyi vizeken a horgászat tilos.

Február 15-ig még lehet vadkanra vadászni, továbbá pedig borzra, vidrára, fácánra, vadgalambra, gerlőre, seregélyre, rigóra, darura, vadkacsára és libára, kártékony madarakra és állatokra azok kivételével, amelyek a törvény védelme alatt állnak. Külön engedéllyel vadászható a hiúz.

jük magunkat, hanem amit mások mondanak rólunk. Tudom, mindannyiunknak fontos lenne, hogy jól menjenek a dolgok a faluban, de minden településnek olyan vezetői vannak, amilyent megérdemel, és csak akkor tudnak jól menni a dolgok, ha vezetőink nem fölöttünk ülnek, hanem fölöttünk állnak. Ehhez nem elég utólag megállapítani a hibákat, elmondani az ítéleteket, hanem a döntés előkészítésekor, a döntéskor, a választás lehetőségekor kell komolyan vennünk a szerepünket. A fenti gondolatok szellemében megkérek minden kedves olvasót, gondolkodjon el az itt elindított gondolatok szellemében, és véleményét jutassa vissza hozzánk.

Lázár László

✂
Polgármesternek javaslom

Tanácsosnak javaslom

1.....

2.....

3.....

A véleményeket a kenyérboltokba, a Fülübe és a Miklós Lászlóék boltjában található Lövetei Kiáltó dobozokba kérjük visszajuttatni március 15-ig.

Kiadja a Lövetei Ifjak Egyesülete
a Lövetei Közösség
támogatásával
Nyomja a ROTAPRINT nyomda

A szerkesztőség nem
minden esetben ért egyet a cik-
kek tartalmával!

Szerkesztőség: András Mónika, András Kinga,
Lázár László, Mihály János, Mag István
Munkatársak: Lázár Béni, András Magdolna,
András Zsolt